

ORPO

1902

N: 1.

Lokak 26 p.

„Kuin valo, joka meissä arustaa, on tullut
Pimeydestä niin outo kumma, että pimeys on niin suuri!”

Erakon marssi.

(Sävel: ai kehtommeissä pohjanmaa.)

Meit' maassa, vieraas heijastus,
On uuden, valon sävöastus.
Ja rintojemme voimakkuus,
Kuin aamu-ruskon salaisuus.

Se loistaa ain,
jos pilvi vain,
hyön verhousa, ::
Eesti kukoistaa.

:: Ja valta on sil' auringon ::

Myrsky kurojota kyllä voi,
Kaan jalo aate vihannoi.
Jalosti kuin vaan tivistamaan.
Laiella urhon kunniaakkaan.

Ohjelmanne,
ja mielenne.
Wapunasti, ::
Ain loistakoon

:: Myös kukoistakoon siveys ::

Kas päivä on meius ihana,
Uuden aatteen valossa.
Se sydämme kirkastaa,
Myös kylmät roudat sulattaa.

Sus aattuseni,
nyt veikkaukset, :
ja sisaret
myös armahat,
:; Erakko jalo seuramme. :;

Kirj: J. O. P. - la.

Onko asiaa sopinut
nauraa?

Meidän aika on yyr-
kempien vastakohtien ai-
ka. Suunnaton rikkaut-
ta toisaalta pohjatonta köy-
hyttä toisaalta. Jos ajatte-
lemme nykyistä yhteiskun-
tajärjestelmää niin huomaam-
me siinä ainoastaan reka-
sortoa, näemme kuinka työ-
tätevä orjajoukko hikoilee
turpeellisen elatuksensa saami-
seksi. Toisaalta näemme kuin-
ka n. k. parempiosaiset huo-
lettomasti rehentelevät kerä-
ten itselleen suuria omaisuuk-
sia kansan kustannuksella.
Pappisvalla koittaa pitää alem-
man kansan silmiä rokkii-
na näkemään mitään eri-
laisuuksia kansan eriker-
rosten kesken pelottelemat
helvettiin joutumisella hank-
kien siltä itselleen hyvän
toimeen tulon. Tarkia lauti-
taan aina uusia ja uusia
jotka ovat niille edullisia

kantiaattaan joille sallimus
kansan yksintertaisuuden
lakia on siihen tilaisuuden
antanut.

Kaikkein maiden köyhäli-
stön keskuudessa onkin viime
aikana noussut miehiä jot-
ka ovat julkisesti vaittamään
rohjennut sellaiseen menet-
telyn vääräksi ja onkin
heihin yhtynyt koko köyhä-
listö joukko vaatimassa it-
elleen intimmillisiä oikeute-
nsaan, jotka niiltä on riis-
tetty vuosikansien kuluessa.

Tämä taistelu minkä köy-
hätistö on alkanut aukin
kasaut mitä kovimman
vastarinnan porvari, sotilas
ja pappisvallan puolelta. Pap-
pisvalla on saanut pääroolin
näytettäväkseen nykyisessä
yhteiskuntajärjestelmässä kok-
dulleumalla kansaa olemaan
tyytyväinen osaansa minkä
heille olisi muka Jumala kai-
kessa viisautensa sallimut,
karrimyrskin palkio tulisi ole-
maan kirkas reuru taivaas-

sa. Köyhälistö on jo nousseut
valveus sen silmät ovat
avonneet ja siksi se huutaa:
„Me vaadimme itsellemme oi-
keutta!” Se onkin saanut
jo huudollaan liikkuvaan
nykyisen yhteiskuntalaitoksen
ja siksi lain laatiaan ovat
kiireessa valmistamaan uu-
sia ja taas uusia lakipykä-
liä horjuvan asemansa tu-
eksi ja köyhälistön korta-
misteksi. Kerran on aika tule-
va kun se myövä on. Si-
hen huutoon olemme me-
kin kourallinen suomalaisia
yhtyneet.

Portovalla on meidatkin
ehkä saanut jättämään
entiset asuinsijat ja muut-
tamaan tämän vieraan
kansan keskusteeseen hake-
maan itsellemme vapautta.
Olemmeko sitä löytäneet
olkoan vielä sanomatta,
sen eteen me ainakin tu-
lemme toimimaan sen sen
raun kestävissä johon me
keuhumme. Sille asialle tulee
Oy-lehden palstatkin ole-
maan avoinna. Moni ehkä
nauraa, että lehti joka
kukaties tulee aina painetta-
vaksi nykyisessä osassa on
ollut ohjelmaansa kyry-
nykseen, joka sulkee sisäl-

lensä kaikki nykyiset aut-
teelliset yhteiskuntakysymy-
kset ja siinä onkin
oy-lehdelle annettu osallisuus
suureen työhön. Jätköön se
jatkuudelle vastatta-
vaksi: Onko asiaa sopimut
nauraa?

L. R. Nyström.

Erakko ja Oyo.

Kahdeskymmenes vuosisata
on yksi pisara ajan jaksos-
sa jänkäikkimäiseen ver-
rattuna. Kuitenkin on tä-
mä vuorika kohta ensi vuo-
sina osoittanut, että sillä
tulee olemaan kauasulottu-
va historiallinen merkitys.
Kapitaalistinen solidasollai-
nen kulttuuri järjestelmä
näyttää olevan jo liiki huip-
puansa ja siksi onkin se
yhtymään ponnistellut vaike-
ka tätämättään pikemmin
saavuttakseen omaa ku-
kistumiseensa. Tapaukset
sellaiset kuin Kuuban, Filipi-
nien sekä edeläafrikan bo-
eri kausin, kuin myöskin
kiinan botarien taistelut
vapaudensa puolesta ovat
aikakautemme varjopuvia
jotka eivät menneen jaa-
untotuksiin historian lehti-

dilla, vaan ~~siis~~ sinne, etä
jälki maailma tuhansien
vuosien kulutus voi tutkia
ja arvostella aikamme si-
vistyä. Tämä kapitalis-
minen solilasvattainen kult-
tuuri on eloon herättänyt
monenlaisia ikivauhoja it-
seensä vastustavia kans-
sallisuus liikkeitä. Yksi
näistä vastustavista liike-
ksistä on Sosialistinen lii-
ke, joka luonnontutkimus-
sen oikeudentunnon periaat-
teille onkin saavuttanut
enemmän huomiota. Sosi-
alistisen periaatteen tun-
nustaus on: "Veljeys, yhden
vertaisuus ja tasa-arvo".
Vaikka tämä sosialisti-
nen periaattellinen onkin
ikivauho on sillä kuitenkin
aikamme historiassa
se merkitys, etä kahden-
seutkymmenen vuosisadan
vaihteessa on muodostunut
koko maailmaa käsittä-
väksi kansainväliksi
liikkeeksi. Näin ollen on
socialistinen periaate otta-
nut suorittaakseen suuren
ja vaikivan tehtävän s. o.
yhteiskunnallisen ja ykssi-
tyis olojen järjestämisen
luonnontutkimuksen
veljeys yhdenvertaisuus ja

tasaarvon periaattelliseen
kannalle. Vaan koska mi-
tään uutta ei voida jär-
jestää jos ei vanhaa ensin
hävitä niin jää per-
tehtäväksi myöskin vanha
kapitalistisen järjestelmän
hävittäminen. Tätä hävitys-
työtä ei socialismi toimi-
ta tulella eikä miekalla
kuiten keskiajan uskon-
kärki lastiensa myöskin
kulttuurin perustusta. Ei!
Vaan se tapahtuu rauhalli-
sella keinolla. Se tapahtuu
sanan miekalla toimittamalla
socialistinen periaatteita kans-
sain pyörimien kerroksien ja
noiden periaatteiden todutta-
misella käytännöllisessä elä-
misessä sen mukaan kuin
kannan aiukset siihen mu-
kautuvat. Ja etä tämä au-
te tosin leivää tosin hitaan-
ti aikaa kuluttamalla on.
Ja kuitenkin varmasti. Si-
hen saamme todistuksen jos.
Tarkoin seuraamme aikamme
me rientoja niin kumme
kuulla etä sillä ja sillä
on taas perustettu uusia
yhdistyksiä jos tarkastam-
me näiden yhdistysten oh-
jelmaa niin pian huom-
maamme etä niissä on
missä enemmän missä

Vähemmän sosiologistisia aat-
teita. Yksi näistä pikku se-
roista on Edinburghin suoma-
laisten keskuudessa muodot-
unut vuoden lapsi synty-
nyt täällä vieraan kansu-
isuuden erämaassa kauka-
na varsinainen suomen kuu-
san keskuudesta. Sitäpä
mielipiteiden enemmistö voi-
tiin sille niin ihanteet-
toman ~~pien~~ nimen
kuin: „Asiain edustusseura
Erakko”. En ole vielä tähän-
asti kuullut että erakko
olisi mitään aivoita edustanut.
Minun käsitykseni mukaan
erakko sanan merkitys on
kuin kasytetyt uudel-
leen tulleet villi eli metit.
Tynyt. Esimerkiksi jos tal-
lainen metityminen kohtaa
ihmistä, syntyy se ensin
jotkunkin sairaaloiden ai-
votulehduksista, josta on seur-
rauksena tylymielisyys, jär-
jenvalvontyminen suuren-
massa tai vähemmässä
maarassa riippuen siitä mi-
tä laatuja ja miten ankara
tulehdus on ollut. Usein tapa-
tuu että aivo tulehdus jälkei-
sä jättää jälkeensä e.m.
aivo-mätä, jossa tapauk-
sa saati päättyy pikaisella
kuolemalla, kuten kävi su-
omessa eräälle hyvin tunne-
tulle lääkäriin Doktorin
Lalle joka kuoli aivo-mätään.
Kuopion mielisäntään kesällä
1899. Tilan ahtauden takia
jätän tällä kertaa mainitse-
mä ne monet syyt joista aivo-
tulehdus syntyy, vaikkakin
se olisi tärkeä jokaiselle tietä-
jällä se olisi useimmissa ta-
pauksissa helposti vältettävöi-
sä. Tarkastakaamme vaan
lyhyesti erakko käytöstä, en-
si alussa osoitetaan hän tyly-
mielisyttä katse muuttuu
araksi ja veltoksi ja hän vä-
tää keskustelua toisten ih-
misten kanssa. Wähitellen
alkaa sairastua tuntoa vaisto-
maita häpeän sekauria kau-
hua toisiin ihmisiin hän kat-
tee tavaraansa ja pakenee
metsään jossa hän voi elää
kasveilla ja metsän elävillä,
jos maa on kesämaa pohjoi-
sissa maissa missä on anka-
ra kylmä talvi, tällaiset tapa-
ukset päättyy itsemurhalla.
Olkoon tämä esitys kylliksi
seuraamme epäjohdon mukai-
resta nimityksestä. En tahdo
väittää että ei tätä nimitys-
tä jostain määrin voisi
puolustaaakin joten tarkoi-
tukseksi ei ole ketään kei-
hoittaa väittelyyn. Pitäköön

nimensä se joka on se saanut: „Ei nimi miestä pahenna ellei mies nimeansa.“

Tarkoitushan vaan on että Erakko täyttää tehtävänsä asian edustajana ja varmaa se onkin parhaansa yrittänyt koska sille jo on herännyt äänenkannattajien tarve. Joka tehtävää suorittamaan tarjoutuu pieni „Orpo“-lehti joka myrkkypainosta ilmestyy näytelumerona.

Toivotan onnea ja kestävyyttä edustusseura Erakolle ja sen äänenkannattajalle „Orpo“-lehdelle siinä suussa herätys ja valistustyössä jota niiden on suoritettava kansojen keskuudessa.

Olkoon Orpo oppaanasi, Erakon patkujen etsinässä, valon soiktu vapauden, aatteen jalon heijastus!

Kirj: A. E. L. - dan.

W. Rajaniemen kysymykseen
Mikä on kauppa?

Erittynen tapainen valtaus.

Kauppa on nykyisen kulttuuri yhteiskunnan keinotekoinen kukka, joka on kehittynyt vuosituhansien aikana sellaiskii kuin se nykyään on. Kauppa kauppa on finanssimiehen

keksintö, jota suosii valtio, kirkko, trullit rahamiehet, pankit vakuutuslaitokset y. m. Valtio suosii kauppaa täydelliseen yhteiskunnan tukena, kirkko ammattimaisena äppääriinä sieluarivissa jotka tavoittelevat jotain pilven takaisia riemuaitakautta, jälkimäiset kausan mykkemiseen ja siitä johtuvan hyvin vointin su fakia.

Kauppatavara jakaantuu kahteen eri osaan näkyväiseen ja näkymättömään. Näkymättömään kuuluu henkisen kehityksen saanti ~~on jätetty~~ ~~ajattavat~~ aistillisia hermoja siinä määrässä ettei tarvitse kuin kuulla tunteajkatseella. Sellaisiin voi lukea teatterit sovitot laulut konsertit eritelmät saarnat v. m. s. Näkyväiseen kuuluu: välttämättömät elintarpeet ja loisto ja halleus ja tavara. Kaikkia edellämmainittuja on kaupalla tai kauppatavarana joka myös on elinkeinon ammattina. No onhan se hyvä että kansa saa elinkeinonaan käyttää kauppa. Eihän kauppa ole parha eli toisiin sanoo kauppa on välttämätön olemassa ihmisten hyvin voinnille: sanoo elika joku. Mutis siihen

sanoen tutkitaan asiaa. Kat-
 selkaamme esimerkiksi väki-
 juoma kauppaa, kirkollista
 joisesta ja tyovoimain myyn-
 tiä, mikä turmio on tapaht-
 tumat? Minne on kauppa 20
 vuotta vuorisadan kehityksen
 temmanut. Minne on kaupan
 hyvät kulta ajat edistykseen
 vieny? Vapauteen kilpailuun.
 - Kaikki kilpailevat toistaan
 sortamalla, huonoppi sortu-
 koon vahvennusa jalkoin.
 On tunnus sanana: "kaikilla
 on vapaus kilpailla." Mutta
 kilpailu on aikoinaan riistä-
 nyt vapauden ja kykeneväi-
 syyden riittä jotka ovat
 joutuneet kilpailussa tappi-
 olle. Tappiolla joutunut on
 pakotettu käyttämään viimeistä
 keinoa hyväksensä ja se on
 kaupasta tyovoimiansa niin
 vähästä että ei saa tarpeel-
 lisia elinkeinoja myyntinsä
 tuloksista. Kauppa on tek-
 nyt nykyisen yhteiskunnan
 saaraaloiseksi irvikuvaksi
 totellisesta yhteiskunnasta.
 On potkenut kansan auneen
 lokaan. On vieny viatto-
 milla Isillä kädillä jopa omi-
 rilla ihmistainilla tervey-
 den jopa ihmisyyden ja alen-
 luvut heidal kauppatavarat
 si imhoittavaksi oleunnoksi.

Kauppa on siis ihmiskun-
 nan turmio kaikkein hyvyys-
 siireen ja kauppa on tule so-
 sialistinen yhteiskunta
 hyväksymään.

Kirjoitti S. O. Peurala.

Missä on valta?

Saarastina oli kylän riivin-
 tyttö ja siten se olikin har-
 mi vanhemmillensa vaikka se
 jo alkoi itse vaatetuksensa mää-
 räimään sen tähden että omisti
 kotitalaiseen ikänsä 18 vuotta.
 Saarastinalla ei ollut tosin mitään
 omaisuutta niin paljon kuin kausi-
 utta ja se juri olikin kylän nuor-
 rille miehille haluttua tavakaa ja ih-
 one kypä leikkeliin olis ostanut tuon
 omaisuuden omakseen, mutta Saar-
 rastina ymmärtävänsä reitonas
 kielsi sen liian kalliina tavarana.
 Ainoastaan oli nuoret pojat oike-
 utettuna kauniin tavarau ostoaan
 ja niistäkin vaau ne joilla oli "vattias"
 kukkarosta. "Vattias" kukkarot olivat
 sen kypä pojat joilla ei ollut suu-
 den suuria jätjeurokria hyvin ke-
 hityneen ihmisen ominaisuuksia.
 Saarastina sai siis käyttöö käu-
 neutensa tähden suurta valikoi-
 mista lemmitynsä hankunnassa,
 suurta kuin muotikaupassa käyt-
 tää joku kullinatar. Aina uusia
 ja uusia kulumuksia sai Saaras-

tiina pitoiin haitiin lakiaisiin ym.
Kylän aikat huolesti tiina.
mitou musista kiltakunta ja
rukkarista. Eikukaan mahta.
mukaan toivoo Saarahtiinasta
vanhaapitkon vaihtaa ita jou.
Lui kolmannelukymmenelle. Toi
alkoi käydä varmemmaksi. Aikat
olivat tehneet havainnoita, että
Saarahtiina oli saanut ilmaset
kiltat ---. Kiltat oli saanut,
vasu ei haita tullut, se piti oli
luau „vallias” teukkaris, se val-
tas Saarahtiinasta neityyden
tuli hylky. Eikukaan
ijaksi Leskimies jouto autoi
länelle vaimon arvou.

Kirjoitti J. O. Seurala.

Kuka se on?

Kuka se on joka hurokku ja
grautaa ykainään tuolla ulko.
ma? Kuka se on joka vaipuu kiltajai-
sunteen heittää verkon silmillensä
ja rauhoittuu? Kuka se on joka vi-
hassa purkaa omaan itseenä ryök-
syen kirkkoilleen tulla heikkuun ok-
seurukseensa? Kuka se on joka tuis-
kii, viskelee, murkkaa kurentaa ja
särtää; eikä joudu vankuuskaistuk-
seen? Kuka se on joka uloo kuin
nälkäinen susi ottaa saaliinsa. syö.
mielee ja kuvitaa: eikä kypys lupaa?
Kuka se on joka vaeltaa aina kuin
koditon keryläinen eikä onatka

hänkä värytä; ei hän lepää ei oi-
kaise selkäänsä ei hän Taaksensa
katso? Kuka se on joka aina sur-
maa ja unia tuo?

Se on luonto ---!

Kirjoitti J. O. Seurala.

Kansani siirtyi.

Kansani siirtyi muosta pois,
Hän tahtoo ruskua aullis,
Joka' on valko puhtaat kiiin lumi
ja vapaat kuin luonou suvi.

Saako kansani vapauti olla
Suomessa isänsä vaimolla,
Eikö sulle alyta aino?
"Jos et' lähde, kasu lailla."

Kansani tahtoo näyttää sulle
Lähtien maailman markkinou
Mita lailla loiset aikka saa?
Kansani siirtyi ~~muosta pois~~.

Kirjoitti J. O. Seurala

Oyso lehden valittuun
toimitukseen antamaan
näyte numero ulos ovat
kuuluneen:

Liinus R. Nyström.

A. C. Lindan.

W. Rajaniemi.

Viime mainittu ei kuiten-
kaan ole ollut missään arvo-
tavassa toimunnassa osallisena